

NOTA

GENTBRUGGE SIDAPLAX (prov. OOST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Thomas APERS

Projectcode: 2017F305

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: Re-Vive nv, Kleemburg 1, 9000 Gent
- ➔ Erkende archeoloog: Thomas Apers, OE/ERK/Archeoloog/2016/00110
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Gentbrugge, Kerstraat (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 107058, Y: 192967 ; X: 107207, Y: 193161
- ➔ Kadastergegevens: Gent, afdeling 22, Gentbrugge, afdeling 2, sectie B, perceel 32k (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek 2016H148

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek 2016H148 en verslag van resultaten landschappelijk bodemonderzoek (2016J26)

- **Resultaten vooronderzoek met ingreep in de bodem**

- ➔ Zie het verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek (2016F305)

- **Gemotiveerd advies**

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem heeft duidelijkheid verschaft omtrent de aan- of afwezigheid van archeologische sporen binnen het onderzoeksgebied.

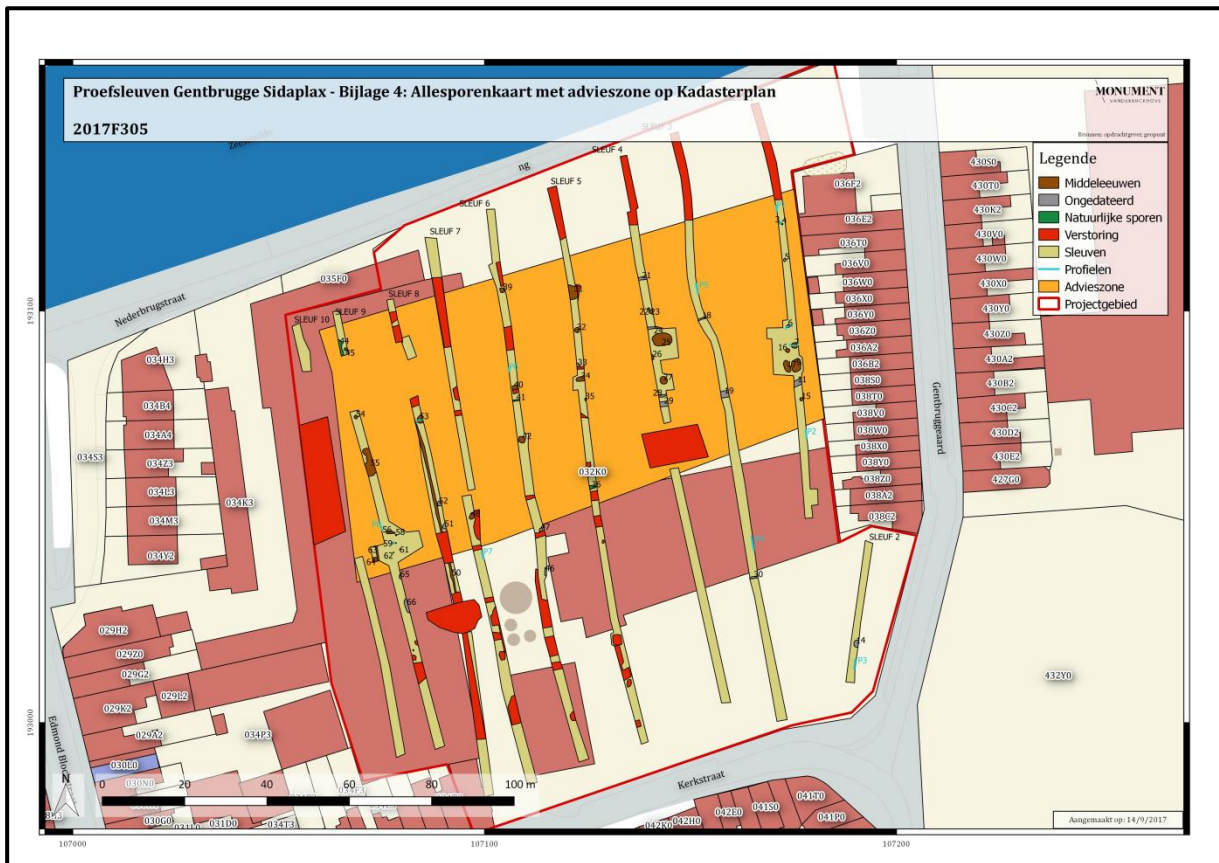
Het noordelijke en zuidwestelijke deel van het terrein is grotendeels verstoord. In de zuidoostelijke hoek werden nauwelijks sporen geregistreerd. Echter in de centrale as van het plangebied werd een groot aantal archeologische sporen vastgesteld. Deze wijzen op de aanwezigheid van artisanale activiteiten in de middeleeuwen, meer specifiek slacht- of vleesverwerkende activiteiten, getuige de grote hoeveelheid dierlijk bot in diverse afvalkuilen.

Omwille van de inhoudelijke kwaliteit en de goede bewaringstoestand is een eerste mogelijke optie de bewaring *in situ* van de archeologische resten. Gezien de geplande

verkaveling is dit echter geen haalbare optie en wordt er op een deel van het projectgebied een vlakdekkende opgraving geadviseerd.

- **Planafbakening**

Het gebied dat door de initiatiefnemer zal ontwikkeld worden is ca. 1,89ha groot. Gezien de grote mate aan verstoring in het noordelijk en zuidwestelijk deel, en langs de westelijke rand, de afwezigheid van sporen in de zuidoostelijke hoek en de concentratie van de sporen in het centrale deel van het terrein, wordt geadviseerd de centrale as van het terrein aan een vlakdekkend onderzoek te onderwerpen. De voorgestelde advieszone beslaat een oppervlakte van ca. 8900m² (zie figuur 1 en bijlages 4 en 5 verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek).

Figuur 1: Allesporenkaart met aanduiding van de advieszone.

- **Vraagstelling**

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen wat de exacte aard is van de archeologische site die werd aangetroffen in de bodem. Kennis daarvan kan bijdragen

tot een beter begrip van de geschiedenis van deze regio. Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:

- ➔ Hoe is de bodemopbouw?
- ➔ Tot welke archeologische periode(s) behoren het aangetroffen niveau en de archeologische sporen en/of artefacten?
- ➔ Wat is de aard van de archeologische site, sporen en/of artefacten (bewoning, funerair, ambachten,...)?
- ➔ Kunnen de kuilen met dierlijk botmateriaal in verband gebracht worden met een bepaalde economische activiteit? Zo ja, zijn er aanwijzingen dat deze activiteit binnen de grenzen van het projectgebied heeft plaatsgevonden?
- ➔ Van welke dieren is het botmateriaal afkomstig? Gaat het om volledige individuen of om een selectie van specifieke ledematen? Kan aangetoond worden of de dieren binnen het plangebied werden geslacht? Of werden losse ledematen ter verwerking aangevoerd?
- ➔ Zijn er (gebouw)structuren die in verband kunnen worden gebracht met de eventuele artisanale activiteiten?
- ➔ Zijn er sporen van bewoning? Zo ja, wat is de aard van de bewoning?
- ➔ Hoe past de vindplaats binnen het lokale (relatie tot het centrum van Gentbrugge en de Schelde) en regionale landschap van de vastgestelde periode(s)?
- ➔ Kan op basis van de aangetroffen sporen een verwachtingspatroon voor de omliggende percelen opgemaakt worden?

- **Plan van aanpak**

De geselecteerde zone wordt onderzocht aan de hand van een vlakdekkende opgraving. Ideaal wordt gewerkt met grote opgravingsvlakken om een goed ruimtelijk inzicht te behouden tijdens het terreinwerk. Men dient echter wel te vermijden dat het opgravingsvlak langdurig ongeregistreerd blijft en door extreme weersomstandigheden (vb. droogte of overvloedige regen) beschadigd wordt.

Aangezien de teelaarde in functie van de werken zal worden afgevoerd, kan het afgraven in overleg gebeuren met de initiatiefnemer. Op die manier hoeft niet gekeken te worden naar grondstockage, en kunnen grote werkbare vlakken aangelegd worden. Eventueel kan de volledige advieszone onmiddellijk aangelegd worden, echter dient zoals hierboven vermeld daarbij rekening gehouden te worden met de weersomstandigheden.

Indien de het afvoeren van de grond om een of andere reden toch niet zou lukken, wordt voorgesteld te werken met 4 O-W georiënteerde werkputten van ca. 20m breed. Op die manier kan de grond het meest efficiënt gestockeerd en weer teruggelegd worden, en kunnen ruime vlakken aangelegd worden.

Opgravingsvlakken kunnen ook enkel door zwaar materieel worden betreden eens deze zijn geregistreerd. Aangetroffen structuren worden in hun geheel opgegraven. Indien gewerkt wordt met werkputten en een structuur wordt deels in het vlak aangetroffen, dan dient er lokaal uitgebreid te worden in de volgende werkput om de structuur in zijn totaliteit te kunnen registreren. Couperen van sporen behorende tot één structuur kan pas na registratie van de volledige structuur. Dagelijks is een geüpdatet sporenplan beschikbaar.

Alle graafwerken gebeuren onder begeleiding van minstens 2 archeologen. Het uitgraven van de grond gebeurt laagsgewijs, op aangeven van de archeologen en tot op het archeologische niveau. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Hierop worden geen afwijkingen voorzien.

Staalname en conservatie dienen te gebeuren volgens de bepalingen zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk.

- **Criteria**

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

- **Schatting totale duur**

Er wordt geschat dat een voldoende grote en ervaren opgravingsploeg van minstens 4 archeologen die constant op het terrein aanwezig zijn, het onderzoek kunnen afronden in ca. 30 werkdagen.

- **Kostenraming**

De opgraving wordt uitgevoerd door een ploeg bestaande uit een erkend archeoloog (deeltijds), een veldwerkleider (permanent, zowel voor veldwerk als verwerking), een

assistent-archeoloog (permanent, zowel voor veldwerk als verwerking), een aardkundige (deeltijds) en 2 technisch medewerkers (permanent voor veldwerk). Indien nodig worden een conservator, een materiaaldeskundige en natuurwetenschappers deeltijds betrokken bij het onderzoek. De kosten voor graafwerken en werfinfrastructuur maken geen deel uit van deze kostenraming.

- ➔ Veldwerk: 45 000 euro
- ➔ Verwerking: 20 000 euro
- ➔ Rapportering: 7 000 euro
- ➔ Natuurwetenschappelijk onderzoek (te verrekenen som): 20 000 euro

Voor het natuurwetenschappelijk onderzoek wordt rekening gehouden met volgende natuurwetenschappelijke posten:

Waarderingen:

- 12 VH splitsen en waarderen macroresten
- 6 VH waardering pollenstalen
- 1 VH röntgenopnames metaal

Analyses:

- 8 VH ¹⁴C-dateringen AMS
- 8 VH analyse macroresten
- 4 VH analyse pollenstalen (minimaal 400 tellingen per staal)
- 5 VH archeozoölogie (werkdagen)

- **Gewenste competenties**

Het veldwerk wordt uitgevoerd door minstens 2 gediplomeerde archeologen en 2 technisch medewerkers, die permanent op de site aanwezig zijn. Daarnaast wordt conform de Code van Goede Praktijk een aardkundige betrokken bij het veldwerk, deze dient echter niet permanent op het terrein aanwezig te zijn.

- ➔ Minstens één van de uitvoerende archeologen (veldwerkleider) dient ten minste 220 werkdagen veldervaring te hebben met onderzoek op landelijke sites.
- ➔ Minstens één van de uitvoerende archeologen (assistent archeoloog) dient ten minste 120 werkdagen veldervaring te hebben op landelijke sites.

- ➔ Minstens één van de uitvoerende archeologen moet beschikken over een ruime kennis betreffende grondsporen en vondstmateriaal uit de middeleeuwse periode.
- ➔ De technisch medewerkers dienen niet te beschikken over specifieke competenties

- **Risicofactoren**

Er zal op alle momenten (voorbereiding en uitvoering) een gedegen overleg moeten zijn tussen de initiatiefnemer, de aannemer bouwwerken en de aannemer archeologie om de werken optimaal op elkaar af te stemmen.

- **Deponering**

Het archeologisch ensemble zal gedurende en na het afronden van het onderzoek bewaard worden bij Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster. Na afronding en oplevering van de rapportage wordt het ensemble definitief bewaard bij de bouwheer: Re-Vive nv, Kleenburg 1, 9000 Gent. Bewaring gebeurt conform de bepalingen in de Code Van Goede Praktijk (hoofdstuk 30.2).